279052

ANUL IV. = No. 4
15 Dec. 1927.

«Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar
și în românul necinstit și înstrăinat!»

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al «Ligii Apărării Naționale Creștine»

CUPRINSUL:

Dr. Titus Mălai: Cristos se naște
I. C. Cătuneanu: Cum s'a aplicat reforma agrară în țara Moților (Raportul dlui V. Bălășescu, procuror la Inalta Curte de Casație și Justiție.
Ion Zelea-Codreanu: „Sinucigașii"- politici.
General Tarnoschi: O punere la punct.
Ion Dp.: Congresul studențesc.
Dr. Ștefan Oniga: Intr'o chestiune personală.
Audax: Inconștiență românească și perfidie iudaică.
Dr. Romulus Damian: Noi și Ungurii față de Jidani.
Din străduințele noastre de reorganizare
Informațiuni: Interne și externe.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
:=: CLUJ, STRADA BOB Nr. 7 :=:

IMPRIMERIA FOII „LUMEA ȘI ȚARA"
:=: CLUJ, PIAȚA CUZA VODĂ Nr. 16 :=:

© BCU CLUJ

ANUL IV. — Nr. 4 15 Decemvrie 1927

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

CRISTOS SE NAȘTE

Cu 19 veacuri în urmă la Viflaim se naște Cristos. Firicel de mușchi, mai mic decât toate semințele, se naște prunc nealintat de un anturaj princiar, decât doar de mâna fiicioreinică a Mamei sale sfinte, Preacurata. Nu în palat de fildeș și marmoră, ci în iesle aspră, încălzit doar de caldul suflării unor animale purtate de instinct. Nu în sunet de goarne și în bubuit de tunuri, ca fii de regi, ci într'o atmosferă sub diva stăpânită de imnurile celeste ale ființelor nevăzute, armate fără de număr ale Îngerilor...

E ziua de Crăciun. Cristos, în scutece nepretențioase își face intrarea în istorie. În istoria pe care El o cârmuește cu dumnezeesc meșteșug, dela începutul ei, după planul construit din veșnicie, în Intelectul fără hotărnicire al eternului Atoatestăpânitor.

Ce punct de strălucire peste veacuri... Galileanul prinde cu mâna sigură frânele istoriei. Zgudue din temelii tot trecutul și pune baze noui pentru o cultură nouă, a spiritualității, mai forte și mai bogată decât toate civilizațiile caldee, babiloneană, egipteană, elină și romană, prea învecinate cu brutalitatea naturei golașe. Oprește locului pe o clipită istoria omenirei, îi dă o nouă îndrumare, cu puterea de vrajă a brațului său dumnezeesc, și prin confirmarea dumnezeirei sale pleacă veacurile să se înșire în cursul lor neîncetat sub numele de istoria universală de după Cristos. Nici că se putea o distrugere mai clasică, vorba lui *Döllinger:* „aceasta este cea mai fericită împărțire a istoriei“... Nou născutul Isus se dovedește „piatra din capul unghiului“ — summus lapis angularis, pe care se clădește o nouă istorie mândră, mărcată, puternică biruitoare chiar față cu porțile iadului. E creștinismul triumfător peste toate gurile căscate ale infernalei bande anticreștine de sub flamura cosmopolitismului destructiv.

Oricât ar ofta oculta organizată a năvalnicei armate roșii, cu consemn de strivire a tot ce e creștin, — în față se găsește cu o forță inexpugnabilă clădită pe temelie mai tare decât granitul, pe puterea lui Cristos, Dumnezeul purtător de trup omenesc, pe piatra din capul unghiului, care suportă deasupra sa clădirea mai grandioasă decât sgârie-norii Americei, legată intim nu cu norii, dar cu cerul însuși, a Legii creștine triumfante. Faptele cari strălucesc deasupra istoriei și dirig marșul pământesc al omenirei întregi nu pot să fie anulate cu o simplă ștersătură de burete. „Nașterea lui Cristos — zice H. St. *Chamberlain* — este faptul cel mai important al istoriei neamului omenesc... Adevărata istorie numai dela nașterea lui Cristos începe. Popoarele cari încă nu aparțin creștinismului, precum chinezii, indienii, turcii, până azi nu au istorie adevărată; ele nu cunosc alta decât deoparte cronica unor case domnitoare, a măcelurilor și a altor bucurii similare, de altă parte viața de fericită moleșeală resemnată aproape dobitocească a milioanelor nenumărate cufundate fără urme în bezna timpurilor. Și de ce aceste popoare nu au istorie adevărată? Pentrucă lipsește din viața lor momentul măreției morale“. In înlănțuirea personagiilor ilustre dirigătoare în istoria omenirei Isus Cristos este, după vorba lui *Tux-Bulsan*o „perfectissimus, maximus, eficacissimus așa fel încât nimenea nici pe departe nu poate să i-se compare. El singur a transformat și regenerat lumea în întregime și, pentru toate timpurile... El este centrul istoriei întregi, și Lui îi datorește istoria existența sa“.

Că grandioasa operă a creștinătății, azi existentă, își are începutul pe Calvar în moartea de pe cruce, o dovedește, — după constatarea lui *Hettinger* „Israel, națiа nenorocită, blestemată de Dumnezeu, care pretudindenea însoțește crucea ca umbra corpul... ca martor mut și totuș atât de puternic grăitor pe lângă Cristos, pe care l-a văzut, cu care împreună a trăit, pe care l-a prigonit, al cărui sânge l-a invocat asupra capului său... purtând pe frunte pecetea lăpădării recunoscând marele fapt al morții Mântuitorului lumii și crima sa proprie“. — Proorociile Testamentului Vechiu, prin sfaturile nepătrunse, ale Providinței s'au încredințat spre păstrare, prin blestem, neamului Iudaic, pentruca să nu se creadă a fi inventii ale creștinilor, și în acest chip, după o prea frumoasă precizare a marelui filosof-teolog sf. *Augustin,* dușmana de moarte a credinței noastre „gens Iudaica merito debelláta et disperso per terras“ a devenit „testis veritatis nostrae“.

In nașterea lui Cristos se întrezărește întreg Calvarul însângerat. Un Crist sbicuit și pălmuit și scuipat și lovit și apăsat sub povara neomenoasă a crucii și răstignit cu piroane groase pe lemnul de ocară...

Iată și istoria Neamului Românesc. Pe cerul istoriei noastre naționale stă scris cu litere de foc și sânge un Calvar aproape bimilenar, care povestește de lanțuri de robie, roate cu dinți, închisori sub pământene, lacrimi, jale și suspine. E povestea unui hotar de întregire națională, tăiat cu sabia eroilor fără de nume, cari cu zimbetul însângerat pe buze și cu piepturi desbrăcate, dar plămădite din oțel, au înțeles glasul strămoșilor de sub glie, trimis prin freamăt de codru tocmai dela Putna: Hai frați... crucea v'apărați!...

Flamura apărării naționale e purtată de vitejii tresăriți din morminte, umbrele negre și sombre ale celor sacrificați pe altarul Neamului. După ei vine generația de azi tinără, entuziastă, curajoasă și inteligentă. Iar în frunte pășește încrezător, căci e Dumnezeu însuș, sub povara crucii, pe Calvar la deal...

E greu Calvarul de urcat. E fără de margini puzderia de lăcuste înfometate, năvălite înspre plaiurile noastre sfinte, de pe pustiile galițiene ale hetmanului *Petliura*... plânge jalnic și lugubru Moldva, Bucovina, Basarabia și Maramurășul îngenunchiate...

Insă nu vrem să știm de frică. După crucificarea Calvarului urmează glorie și înviere. In lupta noastră națională are cuvânt însuș Dumnezeu care ne-a dat o limbă dulce și un sânge de nobleță romană, cu dreptul la viață pe care nu are nimeni voie să ni-l conteste.

In focul bătăliei pentru trăinicia noastră ca neam semăm să părăsească

© BCU CLUJ

frontul întreagă nevolnica turmă a sufletelor pipernicite de inconştienţă şi cernite de apăsul păcatelor cari i-au înfundat în slugărnicie!

Noi ce să ne temem, când Cristos biruitorul tronurilor, dealungul veacurilor este cu noi? Împărate al nostru, Doamne Cristoase, în naşterea Ta, noi salutăm omagial simbolul biruinţei noastre!

Dr. TITUS MALAI

Cum s'a aplicat reforma agrară în ţara Moţilor

Raportul dlui V. Bălăşescu, procuror la Inalta Curte de Casaţie şi Justiţie

Domnule cititor, raportul de mai jos a fost înaintat de înaltul magistrat ministrului de justiţie G. G. Mârzescu în urma delegaţiei ce i s'a dat de a cerceta chestiunea.

Raportul ce posed nu are dată. A fost redactat între anii 1923 şi 1925. Ştiut este, că la începutul anului 1926, chiar în luna Ianuarie, Ministrul de Justiţie fiind bolnav a plecat în streinătate, iar în primăvară liberalii s'au retras dela putere. Aşadar, raportul datează cel mai târziu dela sfârşitul anului 1925 şi cel mai de vreme de la începutul anului 1922.

Acest document al vremii, pe care mă abţin de a o califica, trebuie adus la cunoştinţa marelui public, spre a se şti cum s'a aplicat reforma agrară: ce rol a avut acel Ministru de Domenii, căruia glasul bunului simţ românesc i-a spus *Constantinescu-Porcu;* ce rol au jucat *agronomii* şi *membrii serviciului silvic;* ce rol a jucat judecătorul *Decusară* dela Comisia judeţeană din Cluj: ce rol a jucat profesorul dela Universitatea din Cluj *Gh. Leon,* care prin însăşi situaţia ce ocupă este chemat în afară de activitatea ştiinţifică, să contribue la formarea virtuţilor cetăţeneşti şi a simţului naţional în sufletul tineretului universitar.

Poate că în timpul de faţă, dominat de oameni de felul celora arătaţi în raportul de mai jos, se va mai găsi totuşi vreunul, formând notă discordantă, care dela tribuna Parlamentului să desvălue ruşinea, înfierată într'un raport oficial de un înalt magistrat, şi să ceară actualului Ministru de Justiţie, dlui Stelian Popescu, ca concluziile puse în raport să se transforme în măsuri concrete acum când chestiunea Moţilor stă palpitantă la ordinea zilei.

Las pe fiecare să-şi formeze judecata, după textul raportului dlui înalt magistrat V. Bălăşescu, fixat în următorii termeni:

Domnule Ministru,

„Conform delegaţiunei ce ne-aţi dat, cercetând la Cluj, plângerea telegrafică, ce V-a adresat avocatul Amos Francu în numele a 59 Moţi în contra procedurei primului procuror al Tribunalului din Cluj, *Ştefan Cepescu,* am constatat următoarele:

„Contele Gh. Bánffy, având păduri în întindere de peste *12,000 iugăre în ţinutul Huedinului,* — situate în împrejurul a 16—18 comune, ai căror locuitori se ocupă cu industria casnică a lemnului, ce formează singurul lor mijloc de existenţă, pe lângă creşterea vitelor, neavând acolo în munţi terenuri cultivabile, — *supuse expropriérei conform legii agrare, pentru formarea de păşuni comunale,* ce deveneau indisponibile conform art. 3 din lege, cu începere dela 1 Decemvrie 1918, iar înstrăinările posterioare acestei date fiind declarate fără efect faţă de Stat; prin art. 4 al legei, găseşte de cuviinţă a înstreina aceste păduri prin cedarea dreptului de a exploata materialul lemnos pentru o parte *societăţii „Fehérvizi" prin contractul din 30 Noemrie 1919,* iar *pentru altă parte societăţii „Bihor-Sălăgeana"* prin directorul ei *Fischer,* prin contractul *din 17 Octomvrie 1922.*

„Este de observat că acestei societăţi s'a vândut spre exploatare o întindere de *2887* iugăre de pădure seculară, cu *5,200,000* Lei, pe când valoarea brută a materialului lemnos a fost evaluată de Inspectorul General Silvic Sava Goiu la *48,000,000* Lei, iar valoarea industrializată la peste *100,000,000* Lei.

„O altă caracteristică a contractului rezultă din art. 2. după care proprietarul se descarcă de orice răspundere faţă de cumpărător, *pentru tot ce priveşte exproprierea şi exploatarea,* care şi-a luat asupra-şi toate răspunderile, chiar pentru cazurile de forţă majoră, proprietarul rămânând numai cu semnătura pentru orice cereri şi acţiuni, aşa că *în asemenea condiţiuni tocmeala apare a fi făcută pentru a încerca fraudarea drepturilor Statului,* proprietarul primind aproape ca dar suma de 5,200,000 lei, când prin expropriere nu ar fi putut obţine atâta dela Stat.

„Operaţiunile exproprierei începând prin declaraţiunea obligatorie de întinderea proprietăţilor şi felul exploatării lor, contele Gh. Bánffy, ca proprietar al pădurilor din ţinutul Huedinului, face această declaraţiune la comisiunea de ocol din Huedin, cu menţiunea că cota maximală de 200 iugăre care nu era expropiabilă, conform art. 32 al. b. din lege, şi o rezervă la alte proprietăţi, ce avea la Bonţida, şi *comisiunea de ocol din Huedin prin hotărârea No. 462 din 7 Decemvrie 1922 declară expropriată în întregime pădurea fostului conte ungur Gh, Bánffy,* actualmente cetăţean român, domiciliat în comuna Bonţida, judeţul Cojocna, situată în hotarul comunelor Rechiţea şi Rogojel din judeţul Cojocna, în întindere de 12,000 iugăre, cu scopul de a se constitui şi complecta păşunile şi pădurile comunale.

„Cum în căderea comisiunii de ocol, era nu numai exproprierea, dar şi înfiinţarea şi complectarea păşunilor şi pădurilor comunale şi cum nu avea la îndemână o hartă generală a tuturor pădurilor proprietarului declarată expropriată, precum şi o constatare a nevoilor fiecărei comune, spre a se putea hotărî la care comună se cuvine a se împărţi din pământul expropriat şi de câtă întindere are nevoe fiecare, pentrucă avizul ocolului silvic, obligator în asemenea materie, nu a apărut comisiunii de ocol îndestulător, pe de o parte suspendă prin hotărîrea No. 474 din 20 Decemvrie 1922 orice desbatere în privinţa constatărilor de cantitatea de pământ necesar fiecărei comune în parte — spre a servi după împrejurări fie în înfiinţarea, fie în complectarea pădurilor şi păşunilor comunale — dat fiindcă terenul expropriat servea nu numai pentru locuitorii din comunele pe al căror teritoriu se află situat, ci pentru toţi acei din împrejurimi sau din alte părţi, cari aveau nevoe de asemenea pământ, cărora li se repartiza după satisfacerea nevoilor localnicilor, iar pe de altă parte la 22 Decemvrie 1922 în executarea acestei deciziuni preşedintele comisiunii judeţene II de expropriere din judeţul Cojocna asupra modului de procedare, cu avizul, „că ar fi de dorit ca opiniunile silvice" să se facă pentru moşiile unui proprietar toate deodată, că numai „aşa ar avea comisiunile de ocol o privelişte asupra situaţiunii, şi „numai aşa comisiunea ar fi bine orientată asupra formării pădurilor" comunale.

„In cazul exproprierii pădurilor contelui Gh. Bánffy, care are păduri mari situate în 16—17 comune, comisiunea de ocol numai atunci ar fi în stare de a judeca conştiincios dacă ar avea plan de formare referitor la toate pă-

© BCU CLUJ

durile, ca să se ştie înainte, care comună, ce are să capete? nu cumva vreo comună din greşală să fie preterată, ori să nu i se ajungă, la care preşedintele comisiunii II judeţene, dl *L. Decusară,* consilier la Curtea de Apel din Cluj, îi răspunde la 26 Ianuarie 1923, cu privire la opiniunile silvice pentru pădurile aceluiaşi proprietar să se facă deodată, sunt de aceiaş părere, căci numai aşa se poate avea o imagine fidelă a situaţiunii, putându-se rezolva chestiunea cu mai mare claritate.

„Deci rămâne bine stabilit, că ceeace s-a judecat de comisiunea de ocol, prin hotărîrea No. 462 din 7 Decemvrie 1922 a fost numai expoprierea în principiu a pădurilor contelui Gh. Bánffy din ţinutul Huedinului, care privea pe Stat, prin Casa Centrală a Improprietărirei, iar nu şi repartizarea pădurilor expropriate, după nevoile fiecărei comune în parte şi anume cărora comune din cele 16—18 situate în jurul pădurilor expropriate şi cât se cuvenia la fiecare.

„In contra hotărîrii No. 462 din 7 Decemvrie 1922 s-a făcut apel de contele Gh. Bánffy, bine înţeles conform contractului, pentru Societatea Concesionară Bihor-Sălăgeana, de societatea concesionară Fehérvizi şi de *agronomul regional.*

„Ce rost avea apelul agronomului regional, când el avea de apărat numai interesele Statului, de nu erau periclitate prin hotărîrea comisiunii de ocol, rămâne a se lămuri!

„Comisiunea II judeţeană din Cojocna, sub preşedinţia dlui D. *Decusară,* care la 26 Ianuarie 1923 dăduse comisiunii de ocol Instrucţiunile de mai sus, *chiar a doua zi 27 Ianuarie 1923, rezolvă apelurile făcute contra hotărîrei No. 462 din 7 Decemvrie 1922* prin hotărîrea No. 84 în felul următor:

„1. S'a expropriat în favoarea statului pentru locuitorii din Dealul Boţi, comuna Beliş o întindere de 576 iugăre 1098 st. p. din cari 512 iugăre 1168 st. p. acoperite cu pădure secular pentru a servi ca păşune comunală şi o întindere de 216 iugăre cu pădure slabă la o distanţă de 8 km. de sat, când în imediata apropiere a satului era pădurea secular, ce li s'a afectat pentru păşune, pentru a le servi ca pădure comunală.

2. S'a expropiat în favoarea Statului pentru locuitorii din comuna Răchiţele o întindere de 3258 iugăre 710 st. p. din cari 2250 iugăre 78 st. p. acoperite cu pădure secular pentru a le servi ca păşune comunală şi o întindere de 2081 iugăre 1580 st. p. din cari numai 193 iugăre este pădure secular, restul fiind pădure tânără ce nu s'ar putea exploata decât peste 30—40 ani, 499 iugăre pădure în pâlcuri şi 249 iugăre teren gol exploatat de societatea Fehérvizi, pentru a le servi ca pădure comunală.

„Toate celelalte comune din jurul pădurilor au fost neglijate, căci restul de teren până la cantitatea de 12,000 iugăre, ce s'au declarat expropriate de comisiunea de ocol din Huedin s'au rezervat pe seama proprietarului şi anume:

„a) 1207 iugăre pădure secular, ce reprezintă dealul Cuciulatului, vecină cu pădurea urbarială a comunei Rechiţea şi *în imediata apropiere a satului,*

„b) 906 iugăre 100 st. p. teren gol fost exploatat de societate Fehérvizi,

„c) 436 iugăre 556 st. p. pădure secular lângă pădurea episcopului din Oradea-Mare,

„d) 990 iugăre 1120 st. p. pădure secular în hotarul comunei Rogojeni,

„e) alte întinderi de teren, nedeterminate ca suprafaţă, sub 16 numere topografice.

„Actul ce a servit la darea acestei hotăriri este opinia serviciului silvic, ca conform art. 24 litera c. şi 34 din legea agrară este obligatorie pentru a se proceda la înfăţişarea sau complectarea păşunilor şi pădurilor comunale, aflată la dosar cu data de 29 Noemvrie 1922 rectificată la 31 Decemvrie 1922, deci posterioară contractului de vânzare către societatea Bihor-Sălăgeana, ce a avut loc la 17 Octomvrie 1922 semnată de şeful ocolului silvic *Ludovic Nagy,* şeful regiunii silvice *I. Drăgan,* şi aprobat la 25 Ianuarie 1923 de consilierul silvic *G. Golgoteanu, delegat al Ministerului de Domenii,* cu observaţiunea că pentru dealul Botei, fiind dat el însuşi un aviz în alt sens la 15 Ianuarie 1923, roagă onorata comisiune de expropriere, să hotărască, cum va găsi cu cale, în vederea celor comunicate de către dl consilier agricol, cu adresa No. 1—1923.

„Prin această opiniune *cu schimbările de dată* arătate mai sus la 31 Decemvrie 1922, când ea a trebuit să figureze în dosar la data hotărîrei comisiunii de ocol dela 7 Decemvrie 1922, cu schimbarea avizului a însuşi delegatului Ministerului de Domenii, *s'a propus* tot-şi la punctul 14, ca pe baza art. 32 al. b. din legea agrară, care nu permitea a se lăsa proprietarului decât o cantitate maximală de 200 iugăre, dacă nu-şi rezervă dreptul acesta la altă proprietate, *să i se scutească de expropriere o întindere de 2747 iugăre 2,* iar comisiunea II-a judeţeană de expropriere *a fost şi mai largă* cu proprietarul Gh. Bánffy reprezentat atunci prin societatea concesionară Bihor-Sălăgeana scutindu-i de expropriere o întindere de pădure *de 3540 iugăre afară de terenurile goale.*

„Domnul inspector silvic N. Bossie, delegat acum cu executarea împroprietăririlor în această regiune a Ardealului, mi-a confirmat că anterior opiniunii de mai sus şeful ocolului silvic Ludovic Nagy, care acum ar fi transferat în altă parte, întocmise o altă opiniune favorabilă Statului, în sensul exproprierii largi, admisă de comisiunea de ocol *ce se află în posesiunea sa,* act ce nu a fost prezentat comisiunei şi cum noua opiniune este posterioară concesiunii către Societatea Bihor-Sălăgeana, ar fi de cercetat cauza acestei schimbări subite de opiniuni.

„Din hotărîrea comisiunii II-a judeţene No. 84 din 27 Ianuarie 1923 se vede deodată, că s'au călcat dispoziţiunile formale ale art. 32 lit. b. din legea agrară, după care în nici un caz nu s'ar fi putut scuti de expropriere de cât maximum 200 iugăre presupunând, că proprietarul nu şi-ar fi rezervat această cotă în altă parte.

„S'a invocat însă prin hotărârea dreptul decurgând din art. 36 din legea agrară, după care se poate scuti de expropriere pădurile ce servesc la exploatarea minelor, uzinelor de fier şi ale tuturor intreprinderilor industriale, cari întrebuinţează lemnul ca material brut etc. *însă pentru aceasta trebuea prealabila aprobare a comitetului agrar,* singurul apreciator al existenţei acestor intreprinderi şi a necesităţii de scutire dela exploatare, *care nu a fost obţinută* şi nici măcar nu s'a făcut dovadă, că proprietarul Bcnffy se găseşte în aceasta situaţiune, ori măcar societatea concesionară, care a dobândit acest drept după 4 ani dela punerea în aplicare a legii agrare.

„A doua observaţiune este, că în terenurile expropriate date pentru păşuni comunale s'au atribuit acelea acoperite cu păduri seculare, cari conform ordidului Ministerului de Domenii, No. 10440—1922 rămân a fi exploatate de proprietar în folosul său, pe când în terenurile date pentru păduri comunale, ce erau menite a servi în acest scop locuitorilor s'au atribuit terenuri goale, altele exploatate de proprietar şi numai în oarecare măsură acoperite de pădure, dar şi aceasta în cea mai mare parte cu pădure tânără, ce nu ar putea servi locuitorilor ce se ocupă cu industria casnică a lemnului, decât după 30—40 ani, când ar deveni exploatabilă în acest scop afectându-le pentru toată întinderea de pădure numai 193 iugăre exploatabile în prezent. Pe lângă aceasta *chiar pădurile atribuite li s'a dat la mare depărtare de comună ce cu greu ar*

© BCU CLUJ

putea fi utilizate chiar pentru trebuinţele zilnice, când era pădure bună de exploatat în imediata apropiere a satului, care însă au fost lăsate proprietorului fie prin scutire directă, fie prin afectarea terenului păduros pentru păşune comunală.

„In fine în comuna Rogojel pentru teritorul căreia se află o parte din pădurile expropriate şi celorlalţi locuitori din comunele învecinate nu li s'a atribuit nimic, *comisiunea nerespectând regulele admise de preşedintele ei,* prin adresa către comisiunea de ocol dela 26 Ianuarie.

„Hotărârea No. 84 din 27 Ianuarie 1923 a comisiunii II-a judeţene din Cojocna este dar prejudiciabilă locuitorilor din vecinătatea pădurilor expropriate, în vederea cărora legea agrară a dispus a se face expropriarea şi cărora nu s'a atribuit nimic, cât şi acelora cărora s'a atribuit ceva, prin modul învederat nedrept, cum s'a făcut repartizarea terenurilor pentru păduri comunale şi pentru păşuni comunale. Ea profită în largă măsură proprietarului expropriat, atât prin aceea, că i s'a scutit de expropriere întinse terenuri păduroase cu invederata călcare a dispoziţiunilor art. 32 al. b. şi a art. 36 din legea agrară; cât şi prin aceea că i s'a lăsat posibilitatea de-a profita de materialul lemnos aflat pe terenurile atribuite locuitorilor pentru păşuni comunale.

„Ea constitue **un just motiv de indignare pentru locuitorii din ţinutul Huedinului (Moţii),** cari se văd **despoiaţi** *de drepturile pe cari legea agrară le-a asigurat, dar pe care autorităţile chemate a o aplica, prin modul lor de procedare le-a înlăturat, în folosul acelora pe cari locuitorii de veacuri i-au privit ca asupritorii şi exploatatorii lor.*

„Pentru restabilirea dreptăţii dar se impune: de pe o parte *imediate cercetări judiciare în contra tuturor autorităţilor, cari au contribuit la ajungerea acestui rezultat,* spre a se vedea gradul de răspundere al fiecăruia, fie sub raportul disciplinar, fie chiar penal, pe altă parte *la anularea hotărârei No. 84 din 27 Ianuarie 1923 a comisiunii II-a din judeţul Cojocna.*

„Sub acest raport socotesc că această hotărâre se poate ataca prin **revizuire înaintea comitetului agrar** *de pe lângă Ministerul de Domenii atât de locuitorii, cărora li s'au atribuit terenuri în felul arătat mai sus, cât şi cei cari ar fi avut drept, dar nu li s'a atribuit nimic.*

„Tardivitatea cererii de revizuire nu le poate fi opusă deoarece *nu au fost citaţi conform legii,* înaintea comisiunii judeţene spre a-şi trimite reprezentanţi, conform art. 105 al. ultim din regulament, spre a le apăra interesele lor.

„In adevăr ei au fost chemaţi conform art. 99 din regulament înaintea comisiunii de ocol numai pentru declararea terenului de expropriat, iar nu şi pentru constatarea nevoilor fiecărei comune de păşune comunală şi de pădure comunală, cu care ocaziune se putea decide asupra infiinţării sau complectării păşunilor şi pădurilor comunale, care chestiune a şi fost suspendată de comisiunea comunală printr'o decizie separată dela 20 Decemvrie 1922.

„La **7 Decemvrie 1922** s'a dat hotărîrea No. 462 din care comisiunea de ocol, s'a pronunţat numai asupra exproprierei şi această hotărîre a fost comunicată prin afişare numai la primăria comunei de la a cărei teritor ţinea pădurea expropriată.

„Apelul făcut de proprietarul Gh. Bánffy pentru societatea Bihor-Sălăgeana şi de societatea Fehérvizi în contra acestei hotăriri nu putea să aibe efect decât numai asupra punctului, decât exproprierea terenurilor de aceia şi citaţiunile făcute pentru ziua de 27 Ianuarie 1923 de comisiunea judeţeană şi comunicate prin afişare la sediul comisiunii judeţene, conform art. 76 din legea modificătoare a legii agrare, din 23 Iulie 1921, nu poate privi decât aceleaşi persoane şi pentru aceiaşi chestiune judecată de prima instanţă, ori când a doua instanţă comisiunea II-a judeţeană, judecă şi dispune asupra repartizării terenurilor expropriate, pentru infinţarea de păşuni şi păduri comunale în folosul numai a unor comune, fără a se fi constatat şi fără a se fi judecat trebuinţele fiecărei comune de asemenea terenuri şi câte anume comune au dreptul adică asupra altui obiect, *pe de o parte a judecat acest nou obiect pentru prima oară în apel, ceeace era inadmisibil,* după elementarele principii de drept, cunoscute de cel puţin preşedintele comisiunii II-a judeţene, — pe de alta parte a dispus de un lucru ca la aceasta să fi fost chemate părţile îndreptăţite, adică locuitorii din diversele comune în vecinatate cu terenurile expropriate, conform legii agrare.

„O asemenea judecată este vitiată şi vătămătoare pentru aceşti locuitori şi conform art. 735 pr. civ. trebue anulată, căci nu este altă cale pentru îndreptarea pagubei.

„Dacă nu aceşti locuitori, *dar Ministerul de Domenii,* pentru care nu există termene fixate şi care are principala grijă de a se respecta legea agrară, în sensul că cei îndreptăţiţi să dobândească ceeace li se cuvine, iar nu de inexperienţa unora şi necredinţa altora să profite fraudatorii, *are cel dintâi datoria a cere revizuirea acestei hotărâri înaintea comitetului agrar,* sau pe calea ce o va crede mai lesnicioasă.

„S'a făcut un recurs în contra acestei hotărâri de proprietarul Gih. Bánffy asupra punctului III. privitor la păşunile afectate comunei Răchitele în întindere de 3258 iugăre 750 st. pătraţi, dar Comitetul Agrar l-a respins prin hotărârea No. 29 din 2 Aprilie 1923, probabil că era făcut numai de formă.

„Şi Casa centrală a făcut cerere de revizuire asupra punctului IX. din hotărârea privitor la exploatarea materialelor din pădurea recunoscută în favoarea societăţii Fehérvizi şi Bihor-Sălăgeana, care a fost admisă de Comitetul Agrar prin hotărârea No. 39 din 7 Iulie 1923, *anulându-se contractele* pentru motivul că comisiunea judeţeană nu avea căderea conform art. 36 de a se pronunţa asupra scutirii şi *lasă organelor administrative aplicarea legilor şi regulamentelor;* dar asupra celorlalte puncte ale hotărârei cu privire la terenurile rezervate proprietarului Gh. Bánffy şi a modului de repartizare a terenurilor pentru păşune şi pădure comunală, hotărârea No. 84 nefiind atacată ca ar rămâne în picioare şi societăţile concesionare în putinţa de a beneficia de un lucru, care nu mai putea fi scos din patrimoniul Statului în baza art. 3 şi 4 din legea agrară încă dela 1 Decemvrie 1918, de când bunurile expuse exproprierii au fost isbite de *indisponibilitate.*

„Ca urmare a acestei dispoziţiuni, cu toată anularea contractelor, societatea Bihor-Sălăgeana, prin administratorii *Fischer* şi colonelul *E. Castano* au cerut aprobarea exploatării pădurii proprietarului în dealul Cuciulatului, care li s'a acordat prin ordinul No. 51558 din 12 Octomvrie 1923 numai pentru o întindere de 96 iug. şi apoi transformându-se în societate pe acţiuni *„Regatul-Mare"* după achiziţionarea unor înalte personalităţi ca doctorul *Leon, N. Filotti* şi alţii, ca acţionari, încearcă exploatarea acestei păduri.

„Socotesc că nu aceasta era intenţiunea comitetului agrar, când *după ce a pronunţat anularea contractului de exploatare al acelor societăţi, a lăsat libertate organelor administrative de a aplica legile şi regulamentele cu privire la pădurile expropriate dela proprietarul Gh. Bánffy.* Era mai natural, a provoca pe agenţii silvici să-şi facă opiniunea cerută de legea agrară, în sensul cum s'a cerut de comisiunea de ocol, şi cum s'a aprobat de preşedintele comisiunii II. judeţene, astfel ca să poată proceda la infiinţarea de păduri şi păşuni comunale, repartizân-

© BCU CLUJ

dus-se la *toate comunele* din jurul pădurilor proprietarului Gh. Bánffy şi *pentru totalitatea acestor păduri* cari erau în totul expropriabile, conform legii agrare, iar nu să dea autorizaţiunea de exploatare, deocamdată pentru 96 iugăre 91 cari de ar fi trecut, restul urma dela sine.

„După aceea locuitorii (Moţii) din Răchiţele, văzând că se încearcă exploatarea pădurilor din dealul Cuciulatului, contra asigurărilor ce li se dase, că la Bucureşti s'a sfărâmat hotărîrea comisiunii II-a judeţene şi expuşi şi despoiaţi de drepturile ce legea agrară le asigură, nu au putut lăsa ca să se înceapă exploatarea pădurilor efectuat ei nu ar fi avut ce lua, nu ar mai fi fost în putinţă să exercite industria lor casnică cu materialul lemnos ce le era asigurat prin lege, rămânând în sufe-rinţă, pe când exploatatorii se îmbogăţeau în paguba lor şi în ziua de 22 Noemvrie 1923 luând cu dânşii pe primarul şi notarul comunei, s'au dus la pădure şi au împiedecat pe oamenii exploatatorilor de a lucra cari s'au şi retras în faţa lor, fără a se întrebuinţa în contra lor vre-o violenţă materială.

Cum şi ce fel? din ordinul cui? nu am stabilit, căci nici nu aveam căderea pentru aceasta, dar acolo apare căpitanul *Brudea* dela jandarmi cu o companie de jandarmi, cari au brutalizat pe Moţi, după cum s'a văzut din certificatele medicale, în scopul de a-i îndepărta, de a mai reclama dreptul lor la pădure şi a asigura astfel exploatatorilor libera folosinţă de materialul lemnos.

Căpitanul de jandarmi raportează, după modul său de a vedea lucrurile, parchetului Tribunalului Cluj, cu raportul No. 5797 din 29 Noemvrie 1923, care începe cercetările şi prin actul de acuzare făcut de primul procuror *St. Cepescu* la 12 Ianuarie 1924 se pune sub acuzaţiune 59 Moţi pentru violenţe, înceată, din care primarul şi notarul ca agenţi provocatori, când din actele din dosar rezultă, *că aceştia au fost luaţi de locuitori tocmai ca aceea cea voeau ei să săvârşească să fie în faţa autorităţilor,* după cum de asemenea a pus subt acuzare pe inginerul silvic V. Vasiliu, ca instigator, când el abia la 23 Decemvrie, adică după o lună dela faptul de mai sus, a fost în localitate, împreună cu o comisie de mai multe persoane, trimis de şeful său inspectorul silvic N. Bossie pentru a face planul general al pădurilor în vederea înfiinţării de păşuni şi păduri comunale, care a făcut constatări şi diferite fotografii în diverse puncte ale pădurii, din care se vede *nedreptatea făcută Moţilor în favoarea proprietarului Gh, Bánffy prin hotărârea No. 84. a comisiunii II-a judeţene* şi din această lucrare conştiincios făcută după ordinul şefului său, primul procuror *St Cepescu* trage concluziuni de instigator contra inginerului silvic Vasiliu, iar pe comandantul de jandarmi *Brudea* şi pe jandarmii contra cărora locuitorii s'au plâns că au fost brutalizaţi, dovedind aceasta şi cu certificatele medicale, i-a scos de sub acuzare pentru motivul, că faptele nu sunt dovedite şi a trimis actul de acuzare la tribunal, fără a mai aştepta termenul de 8 zile, pe care legea îl prevede pentru cei nemulţumiţi spre a se vedea dacă nu se face recurs contra hotărîrei de clasare, înaintea procurorului general, ce după legile ungare exercită un drept de supraveghere şi dispoziţiune în contra actelor tuturor procurorilor subalterni.

„In cazul de faţă reclamanţii pentru brutalităţile suferite locuitorii Moţi au prezentat procurorului general recursul lor, împreună cu memoriul şi dovezile faptului şi până să se pronunţe procurorul general asupra lor, s'a cerut şi obţinut amânarea judecărei acuzaţiunei aduse Moţilor şi inginerului Vasiliu, care se pretinde că numai fuga la Bucureşti l-a scăpat de arestare, în timpul cercetărilor, după cum au fost arestaţi şi Moţii şi apoi liberaţi.

„Domnul procuror general Al. Pop, cu care am examinat impreună dosarul, mi-a confirmat, că în virtutea dreptului său de supraveghere va îndrepta erorile din actul de acuzare, dupăcum va ordona să se redeschidă cercetările şi a se stabili până la ce punct acuzaţiunile aduse căpitanului de jandarmi Brudea şi jandarmilor sunt întemeiate şi a se lua măsurile necesitate de împrejurări.

„Bineînţeles nu era în căderea mea de a consilia mai mult, rămânând a se vedea din cercetări, dacă se adevereşte, *că însuşi căpitanul de jandarmi a lucrat din ordin în vederea unor anumite interese, dupăcum se şopteşte în localitate.*

„Cu această ocaziune găsesc de cuviinţă a aduce la cunoştinţa Dvs. după informaţiunile ce mi-au fost date de advocatul Amos Frâncu din Cluj că în acelaş mod s'a *procedat de comisiunile de expropriere şi cu domeniile din Ciucea ale lui Tischler Moritz în paguba a 10 comune din aceea regiune,* ale *contelui Vasile Teleki* din comuna Vaidahaza, ale contesei *Clementina Mikes* din comunele Selicea, Slatna şi Feliş ale baronului *Kemény* din grupa comunelor Mănăstirul şi Beliş şi ale absenteistului *Urmánczy,* care în Noembrie 1918 prin căpitanul Dietrich venit din Budapesta cu o companie a mitraliat satele Beliş şi Răchiţele (de unde sunt Moţii astăzi puşi sub acuzare şi reclamanţii de mai sus) apoi a ars pe rug pe morţi şi răniţi şi căruia pe lângă că i s'au rezervat cote nelegale în favoarea societăţilor constituite în paguba a 8 sate, dar şi pentru ceace s'a expropriat i s'au fixat de comisiuni preţuri mari, ce i-ar asigura un capital plătit de Stat şi rambursabil dela locuitorii obijduiţi în felul arătat mai sus.

„*Această stare de lucruri a creat o atmosferă de neîncredere printre Moţi în autorităţile româneşti,* însărcinate cu aplicarea legii agrare în Ardeal, *şi dacă nu se va proceda fără întârziere şi la revizuirea acestor hotărîri, spre a se folosi de aceste domenii locuitorii îndreptăţiţi după lege, iar nu impilatorii şi exploatatorii de până acum ai muncii lor, nu se ştie cât timp va dura răbdarea lor şi o reacţiune violentă din partea acestor oameni vecinic în acţiune contra asupritorilor de veacuri nu se ştie prin ce jertfă se va putea potoli.*

„E nevoe ca autorităţile trimise acolo pentru aplicarea legii, să procedeze cu alt spirit de dreptate şi anume cu acela care a fost în cugetul şi în sufletul acelora, cari au făptuit reforma agrară cu scopul desrobirii muncitorilor de pământ, cari până acum s'au folosit prea puţin de munca lor, restul servind la îmbogăţirea exploatatorilor de tot felul.

De aceia după procedările de mai sus şi după spiritul oarecum revoluţionar al Moţilor, respectiv în contra nedreptăţilor, ce ni s'a confirmat de conducătorii lor, nu este nefolositor a se aminti dictonul roman: Caveant Consules.

„Odată cu aceasta restitui şi reclamaţiunea telegrafică ce V'a fost adresată de Dl. Amos Frâncu din Cluj în numele a 59 Moţi.

(ss.) V. BĂLĂŞESCU
Procuror la Inalta Curte de Casaţie şi Justiţie

Iată, Domnilor Miniştri cari astă toamnă, în 1927, aţi colindat regiunile Moţilor ducând făgăduinţe multe şi mărunte, dar refuzând categoric *revizuirea aplicării reformei agrare* invocând autoritatea lucrului judecat; iată, Domnii mei, cum se exprimă un înalt magistrat în această chestiune: el afirmă, după cele descoperite şi curajos documentate, că *Ministerul de Domenii are datoria să ceară revizuirea aplicării reformei agrare în regiunea arătată în raport.*

Ce zice Dl Ministru Cipăianu luând cunoştinţa de raportul de mai sus? Tot nu vrea să se atingă de „opera" lui Conu Alecu? Oare, Domnul subsecretar de stat de la Domenii, socoteşte că merită mai multă îngrijire memoria lui Constantinescu-Porcu, de cât viaţa trudită şi oropsită a zecimi de sate moţeşti?

I. C. CĂTUNEANU

© BCU CLUJ

«Sinucigaşi» politici

— Inmormântaţi de gropari veseli —

Am fi *noi*. Aceia cari — după prea multe încercări de împăciuire — ne-am văzut siliţi să considerăm „decăzut" din demnitatea sa pe vechiul preşedinte şi să-l alegem pe dl I. C. Cătuneanu ca nou preşedinte al L. A. N. C. Şi dupăce astfel ne-am sinucis, se vede că unii dintre cei rămaşi mângâietori în jurul vechiului preşedinte în nădejdea cine ştie cărei apropiate moşteniri ne-au şi îngropat! *Şi noi nici nu ştiam nimic, dacă nu ne-ar fi spus'o limpede şi răspicat dl Alexandru Ţieranu din Timişoara* într'un articol publicat într'o gazetă pe care dsa a început a o edita. Articol intitulat *„La mormântul sinucigaşilor"*, şi reprodus cu satisfacţie de gazeta „Ap. Nat.", care apare la Iaşi din iniţiativa şi cu cheltuiala celor cu speranţa moştenirii.

Toate-s bune, dar — vor întreba cetitorii ce caută dl Ţiereanu la mormântul nostru? A venit poate spre a vărsa o lacrimă pe mormântul unor vechi prieteni? Nu! A venit întâiu să ne mustre tare — ca să auzim chiar în mormânt — şi apoi să joace puţin, isbind, în râs voios, cu piciorul în ţărâna, care ne acopere. Şi această sfidare, fără nici-un pericol, pentrucă noi fiind în morminte, n'am putea să ripostăm nici-un cuvânt spre a ne apăra. In legendele nordice se spune însă, că un luptător mort şi-a aruncat spada sa din mormânt cu putere de fulger, atunci când a venit unul să-i deranjeze liniştea.

Dar să revenim la mustrare. Cică noi — evident, când eram în viaţă — n'am ştiut ce-i „arta politică", ceva mai grav: n'am avut nici macar „simţ politic". Dacă „arată" şi chiar numai „simţ politic" înseamnă: 1. Să nu poţi distinge linguşirea de sinceritate; 2. Să îndepărtezi pe luptătorii destoinici şi de sacrificiu din jurul tău, pentrucă ar putea să te umbrească, şi să ai grija de-a te încunjura numai de oameni, cari n'ar putea să facă umbră nimănui: 3. Să te sbaţi zeci de ani spre a porni o mişcare şi să nu te pricepi cum s'o urneşti din loc, iar când ţi-o dau alţii de-a gata în mână, să nu ştii ce să faci cu ea şi s'o distrugi în scurtă vreme; 4. Să declari sus şi tare că L. A. N. C. n'a fost, nu este şi nu va fi „partid", iar în parlament să oferi doctrina ei, şi „conlucrarea", partidului averescan, care a ales pe listele sale pe cei mai mulţi jidani, din câţi s'au ales vre-odată, — Partidului care a dat drumul în mod oficial — şi s'a făli cu aceasta — puhoiului jidovesc de peste Nistru; 5. Prin manifeste, articole şi viu graiu să declari, să făgăduieşti masselor, că te ridici în contra *„tuturor"* partidelor, pe cari valvârtej — ca un alt Mussolini — înţelegi să le dai peste cap şi să iei puterea, iar în Cameră să preconizezi sistemul fericit al celor **două** partide şi anume cel liberal şi cel averescan; 6. Să declari în faţa masselor electorale — împingându-le *pe ele* la grele sacrificii, chiar de vieţi!, — că numai singură L. A. N. C. poate aduce la îndeplinire programul salvării naţionale, iar în parlament — spre uimirea tuturor: a prietenilor, a adversarilor şi a ţării — să spui, că doar pentru aceia există L. A. N. C.: „Pentruca să *îndemne* pe cele două partide, ca treptat să înfăptuiască *ele câte un punct* din programul L. A. N. C.", ceiace, evident, nu s'ar putea face decât cu aprobarea jidanilor, membri şi salarizatori ai partidelor — teză dovedită tot de tine; 7. Să te pricepi în aşa fel să-ţi armonizezi prietenii luptători în parlament, încât să îndepărtezi pe 80 la sută dintre ei — caz unic în istoria parlamentară a tuturor ţărilor; 8. Şi pentru a te putea apoi justifica în faţa ţării, să-i calomniezi, afirmând — ştiind bine că minţi, — că s'au vândut pe bani jidanilor şi scriind, că jidanii pot să-şi numere banii, pe care i-au cheltuit! Şi totuşi să nu poţi scăpa de răspundere în faţa ţării, care chiar dacă ţi-ar crede minciunile, totuşi te-ar întreba, ce fel de cap politic eşti, când ţi-ai ales astfel de tovarăşi; 9. Să afirmi şoptind, vorbind şi scriind, că tot binele, cât l-au înfăptuit *alţii*, tu l-ai făcut. Adică cu seninătate fără pereche să-ţi însuşeşti gândirea munca şi jertfa altora. Iar toată distrugerea, pe care neprice-perea ta, măruntele tale socoteli personale şi invidia, întrecută doar de răutatea ta, au crezut-o, s'o încarci în spinarea tovarăşilor tăi de până ieri, încercând — ca un arhiereu iudaic din vechime — să-i prefaci în ţapi ispăşitori, uitând totuşi, că şi ţapii au coarne! Şi în sfârşit — ca să nu enumerăm toate, câte le-am putea — — *dacă „artă şi simţ politic" înseamnă*: 10. Să juri de repetate ori în mod solemn în faţa altarului şi a mulţimilor, că vei apăra legea ta creştină *strămoşească* şi în virtutea acestui jurământ să te adresezi parchetului pentru a lua de guler pe jidanul care a scris blasfemia că Isus-Dumnezeu a avut prietenă pe Maria Magdalena, iar apoi, când luptătorii L. A. N. C. — îngrijoraţi de repercusiunea asupra luptei noastre sfinte a paradărilor tale amoroase ridicole — îţi atrag atenţia că aceasta nu se cuvine pentru un apărător al legii creştine — să li răspunzi cu seriozitate inconştientă: că „şi Hristos a avut prietenă pe Maria Magdalena". Repetând astfel blasfemia jidanului, împotriva căruia te ridicaseşi ca un fariseu, şi producând astfel încă din secunda aceia prăpastia de netrecut între tine şi prietenii tăi luptători, cari — oricât de păcătoşi — erau *credincioşi!* Şi cari fiind credincioşi, n'au putut sta o clipă la îndoială, ce trebuie să aleagă între Sfinţenia lui Hristos-Dumnezeu şi între blasfematorul sperjuriu!

Dacă toate acestea însemnează la dl Alexandru Ţieranu *„artă şi simţ politic"*, atunci noi din mormântul nostru politic recunoaştem, că n'am avut nici una, nici alta! Şi încă până într'atâta nu le-am avut, încât chiar acuma — aşa morţi cum suntem — declarăm sincer, că preferim să ne sinucidem încă odată, decât să ajungem a poseda vre-odată asemenea *„simţ"* şi să ajungem la asemenea *„artă!!"*

Dar dl Ţieranu s'o ştie bine — i-o declarăm absolut sincer — nu suntem deloc supăraţi nici de mustrarea sa, nici de lovitura de picior aplicată ţărnii mormântului nostru. Nu suntem supăraţi, pentrucă de pe cât se vede suntem de acord chiar şi până aici, iar în ce priveşte un pasaj din articolul D-sale, îl declarăm chiar *inspirat*, ca idee, trecând cu vederea stilul. Pasajul este următorul:

„Poţi cunoaşte perfect toată teoria muzicii, dacă nu ai genialitatea înăscută, nu vei putea compune nici o mică operă muzicală. Cunoşti toată ştiinţa sociologică şi nu ai *darul înăscut* de-a te folosi cu succes de ea, vei deveni ridicol sau spre paguba celor cari te urmează: *trebuie să ai simţ politic înăscut, când vrei să te ocupi de politică!"*

Aşa-i, Dle Ţiereanu, zău aşa-i! Parcă eu ţi-aş fi şoptit cugetarea aceasta, evident nu şi fraza!... Plaseaz'o numai unde trebue, că se potriveşte de minune!

Dar mai avem încă un motiv de-a nu fi supăraţi de articolul fostului nostru prieten Ţieranu. DSa privind, ca un lucid văzător prin corpuri opace în mormântul nostru, constată că alături de noi zace şi Legiunea „Arhanghelul Mihail". Evident noi fiind morţi, nici nu ştiam, că şi Legionarii „A. M." s'au sinucis — poate chiar pentru aceiaş cauză. Şi nici prin visul nostru de morţi nu ne trecea, că groparii i-au aşezat şi pe ei, bieţii tineri, lângă noi în acelaş mormânt.

Dacă este aşa, oricât de puţin încăpător ar fi mormântul nostru, noi

© BCU CLUJ

nu ne supărăm deloc de această tovărășie. Dincontră declarăm că ne onorează această inspirație a groparilor. Unii dintre noi chiar când eram în viață, am fost de câteva ori împreună cu tinerii. Și acuma aici în groapă îi considerăm ca o onoare — care va rămânea — că pe la închisorile — un fel de morminte pentru vii — dela Văcărești și Galata, ne-am întâlnit cu dnii Mironovici, Bandac, Corneliu Georgescu, Ilie Gârneață și alții. Noi totdeauna ne-am simțit onorați de-a fi în aproprierea lor, considerându-i 'viteji adevărați, cari au adus cea mai mare și mai folositoare jertfă ideii de apărare națională. Recunoaștem că *numai dela ei* — nu dela noi — a pornit marea mișcare națională a straturilor adânci ale neamului nostru. Noi îi onoram și atunci când cei „cu simț și artă politică" ai Dlui Țieranu îi numeau prin Iași *„nebuni"*. Și-i considerăm și astăzi garanție a viitorului neamului, când aceiași îi numesc *„criminali"*, *„netoți"*, „boi cu barbă", „descreerați", „muscali", etc., etc. Și toate acestea, pentrucă tinerii aceștia n'au voit în ruptul capului să creadă, că *dezastrul* la care au adus cei cu „arta politică" mișcarea națională este **„o mare biruință"**! Noi cei fără „simțul și arta politică" mai sus descrise am înțeles, că acești sinceri, viteji și pricepuți tineri au dreptul și datoria să-și croiască planul de luptă pentru apărarea generației lor, și cu aceasta a neamului din generație în generație așa cum cred ei. Nu le-am pus bețe în roate în începutul lor de organizare și n'am încercat să ne facem stăpâni pe rezultatul inițiativei, muncii, străduinței, sudoarei, foamei, muceniciei și numelui lor, așa cum — fără pic de pudoare și teamă de Dumnezeu — au încercat cei cu „artă" ai Dlui Țieranu! Și acum ne mirăm, auzind că sunt în mormânt alături de noi. Precum zice Dl Țiereanu: „Dl Corneliu Codreanu și câțiva amvici de ai lui nu mai mișcă"... Cum să miște, d-le, dacă-s morți?!

Dar Dl Alexandru Țieranu, din înălțimea marilor sale jertfe pentru mișcarea națională, de de-asupra mormântului nostru comun, nu se mulțumește cu mustrarea adresată nouă celor mai în vârstă, ci li trage și legionarilor „A. M." o mușturuială ca aceia! Totuși eu nu cred să se supere nici ei. Sunt deprinși bieții. I-a mai mușturuit odată unul. Era tot din Banat. Îl chema Vernichescu!

Și zice Dl Țieranu în mușturuiala sa: *„Această legiune* — Arhanghelul Mihail — *ni inspiră o sinceră compătimire. O mică parte a fostei studențimi se retrage spre a se închina la icoane.* **Dureroasă decadență** (sic!). *Să-i păzească Dumnezeu, ca prin mania lor religioasă, să nu ajungă la balamuc!* (sic) Aci nu pricep deloc. Cum vine asta, din mormânt la balamuc?!.. Să continuăm totuși citația: *„Ce «conducători» ați fost voi, când după prima luptă pierdută* (Așa taxezi Dta, Dle Țieranu **«marea biruință»**, și încă n'ai fost esclus? Mare favoare!), *vă retrageți în stupidul misticism medieval.....* In fața mormântului vostru de sinucigași politici ne oprim".

Mă opresc și eu cu citația. Dacă legionarii „A. M." vor auzi și ei ca noi și vor găsi de cuviință, vor răspunde prin revista lor „Pământul Strămoșesc". In ce ne privește însă pe noi L. A. N. C. constatăm, că Dl Țieranu este *perfect inițiat* și de *acord perfect* cu superiorii săi, cei cu „artă politică" și cu „Maria Magdalena". Dovadă că i-au publicat articolul în întregime, *fără nici-o știrbire*, în oficiosul Domniilor lor „Ap. Nat".

Vom trage deci conclusia — de care *nimeni* nu poate scăpa! — *că cei cu „arta politică" sunt convinși:*

1. Că „mica parte a studențimii" care „se închină la icoane" merită, pentru aceasta, „o sinceră compătimire"!

2. Că închinarea la icoane este o „dureroasă decadență!"

3. In sfârșit că închinarea la icoane este **„un stupid misticism medieval!"**

Mai categoric n'ar putea scrie nici *„Lumea„* Jidanului Hefter! Nici chiar blasfematorii dela *„Czernowitzer Morgenblat!"*

Pentru respectul, pe care îl păstrăm sinceritătii Dlui Profesor Dr. Paulescu, îl rugăm respectuos să ni comunice — pe orice cale — părerea sa în chestia aceasta.

In ce ne privește pe noi, ne mărturisim în public: *Credem în Isus „Hristosul, fiul lui Dumnezeu, celui viu". „Singurul fără de păcat"* — deci respingem drept un blasfem satanic aluzia celor cu „arta politică" despre Maria Magdalena!

Și *ne închinăm cu evlavie la sfintele icoane,* cari ni înfățișează pe Isus, pe Maica Domnului „cea mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii", pe îngerii și sfinții lui Dumnezeu. *Ne vom închina, chiar dacă vom fi „compătimiți", chiar dacă vom fi taxați drept „mistici medievali".* Și suntem absolut siguri, că pentru această închinare, **noi** nu vom ajunge *„la balamuc!"* Deaceia **noi,** din convingere, — nu cei cu „arta" — am închegat și propus deviza L. A. N. C.: *Hristos, Regele, Națiunea!*

Dl Țieranu încheie: „Ne despărțim astăzi pentru a ne mai întâlni în viață", iar eu adaog: Cu astfel de convingeri, ca acele mărturisite de Dta în articolul citat, și aprobate de superiorii Dtale, nici nu dorim și nici nu putem să ne întâlnim „în viață", cum zici! Adevăr ai grăit!

Totuși, în numele vechii prietenii, Te rog: Mai scrie un articol la fel! Fă să fie reprodus și în „Ap. Nat!", și *lumea va fi pe deplin lămurită.* Că mare nevoie are lumea de lămurire! *Incă unul, Te rog!*

ION ZELEA-CODREANU

Huși, 14 Noemvrie 1927.

O punere la punct

Dlui Director al revistei

„Infrățirea Românească"

Cluj

Cu deosebită stăruință vă rog, să binevoiți a aprecia și a face loc în coloanele revistei Dvs. rândurilor de mai jos, pe care le cred de absolută trebuință, să fie cunoscute de toți cetitorii Dvs. care sunt cu suflet românesc curat și cu dor de binele țării și a neamului. — Iată-le:

In ziua de 15 Oct. 1927, a avut loc la Iași întrunirea Marelui Consiliu al L. A. N. C. sub președinția dlui prof. A. C. Cuza.

Din darea de seamă generală a acelei ședințe publicată în ziarul *„Svastica Banatului"* cu No. 19 din 20 Oct., rezultă că, eu am fost acela care a propus eliminarea din Ligă a tuturor persoanelor, care — azi — nu sunt cu d. Cuza, ceiace Marele Consiliu a consfințit.

Ori, iată adevărul curat și sfânt.

Imediat ce s'a deschis ședința, dându-mi-se cuvântul, eu — precum am făcut întotdeauna, în toate ocaziunile și la toate întruniri'e cc au mai avut loc la diferite date — și de astă dată am fost pentru *împăcare, unire generală, pace și înfrățirea din nou* a tuturor luptătorilor, întrucât numai aceasta este unica și singura cale, ce ne poate duce la acel mare și sfânt rezultat, de a salva neamul și țara de robirea ce ne-o pregătește pe nesimțite Cahalul.

Dl prof. Cuza m'a întrerupt, pe motiv că această chestiune n'ar fi pusă la ordinea zilei, totuși eu am continuat, arătând că desbinarea a dus și duce la sleirea puterilor noastre și dovada o avem deja înfăptuită, și că numai

© BCU CLUJ

prin unirea tuturor forţelor, vom izbuti a forma un *bloc*, pe care nici o putere din lume nu-l va putea sparge şi abate din calea lui.

Am arătat apoi că, între cei desbinaţi, se găsesc atâtea persoane de seamă şi cu greutate socială vădită şi binc stabilită în toată ţara şi care de zeci de ani au luptat alături de dl prof. Cuza cu statornicie şi cu credinţă, aducând foloase reale Ligei şi ar fi o greşală ca — acum — să-i nesocotim şi să-i alungăm.

Am spus apoi că, *greşeli*, s'au făcut multe şi de o parte şi de alta. Deci, să trecem peste ele, să le uităm. mai ales ca — azi — cauzele care le-au dat naştere, nu mai există, s'au dus! Prin urmare, fiecare să ne călcăm pe inimă şi pe suflet şi nu ne mai uităm decât la ţinta şi la scopul pe care cu toţii îl urmărim.

Am crezut apoi ca, mica şi slăbuţa noastră *presă* naţionalistă, să nu mai pună pae peste foc. Să se abţină dela orice atâtări, mai ales când ca, are de tratat atâtea obiecte sfinte, între care *luminarea satelor*, căci numai ele — satele — singure pot forma puterea şi tăria Ligei, întrucât toate târguşoarele ca şi toate oraşele mari şi mici sunt cu totul putregăite şi înecate de diferitele partide politice, care — sprijinite pe voturile jidanilor, urmăresc puterea, pentru câştig personal de partid. Deci, pe sprijinul lor — deocamdată — Liga nu poate compta.

La întreruperea d-lui Sadoveanu proprietarul ziarului *„Arma“* că, cum să tacă, când desbinaţii atacă? am răspuns că, noi, să ne ferim de-a cădea în aceiaşi greşală, pe care o socotesc chiar de neiertat şi am încheiat făcând din nou apel la pace şi rugând pe toţi pentru unire şi împăcare.

Imediat apoi mi-au răspuns pe larg dnii Iuniu Leca fost deputat, Vasiliu—Cluj care îndeplinea şi funcţiunea de secretar al marelui consiliu, precum şi d. Cutara, combatându-mă fiecare cu argumentele d-lor.

Când am văzut că, vorbitorii toţi sunt aplaudaţi cu frenezie şi mai ales când am văzut că, d. Vasiliu—Cluj caută, să combată apelul meu punându-l pe argumente din legi şi ştiind că, dsa este cel dintâi care a inceput, a ataca prin presă; văzând şi aplauzele publicului, atunci — plin de indignare — am zis: „Dacă este aşa, atunci publicaţi şi numele celor isgoniţi din Ligă, ca să ştie şi ei ce au de făcut, precum şi lumea toată!“... şi secretarul şedinţei, văd că, s'a ţinut de cuvânt...

N'am putut asista până la terminarea şedinţei, din cauză că a trebuit, să plec la Cercul Militar unde aveam o altă întrunire a Cavalerilor ordinului *„Mihai Viteazu“* dar, chiar în ziua când am primit Ziarul *„Svastica Banatului“* am scris directorului ziarului să facă cel puţin o mică notiţă în ziar în sensul că, eu am făcut o propunere oarecare, dar de care Marele Consiliu, n'a ţinut compt, însă nici până în prezent, n'a apărut nimic.

GENERAL TARNOSCHI
Iaşi.

Congresul studenţesc

La Oradea, în primele zile ale lunei Decemvrie, s'a ţinut al doilea congres al studenţimei *creştine* din întreagă ţara. Este al doilea congres întrucât până la congresul de anul trecut dela Iaşi, nu putem spune că ar fi avut loc un alt asemenea congres. Atât la Cluj în 1920, cât şi la Iaşi în 1923. n'au fost decât consfătuiri ale conducătorilor studenţilor din toate centrele universitare.

Aceasta nu pentrucă nu s'ar fi simţit nevoia, nici pentrucă studenţii n'ar fi voit acest lucru, dar, guvernele, dela 1918 încoace, au înţeles să ducă o politică de *vitregie* faţă de studenţimea creştină, cu care venia în contact numai prin intermediul jandarmului instruit să lovească tot ceeace se chiamă student.

Guvernele au interzis an de an ţinerea unui congres general studenţesc şi prigoanele la cari au fost supuşi conducătorii studenţimei în timpul mişcărilor, vor rămânea inexplicabile pentru generaţiile viitoare.

Constatăm însă, că situaţia s'a schimbat, mult, în spre bine. Dacă la 1920 la Cluj şi la 1923 la Iaşi, conducătorii studenţimii au fost siliţi să ia hotărâri în pădurile din jur, astăzi guvernele ne-au dat sprijim pentru pregătirea şi reuşita congresului.

Această schimbare de atitudine, desigur, nu este decât spre binele tuturor: al ţării, al studenţimii şi chiar al guvernului.

*

Deschiderea congresului studenţesc coincide cu aniversarea celor cinci ani de luptă studenţească.

Bătrâni arhierei ai celor două biserici româneşti, iau parte la deschiderea acestui congres al studenţilor creştini.

Cu părul albit şi trupurile încovoiate de greutatea anilor mulţi, cei doi arhierei, cu glasul tremurând de emoţie şi bucurie sufletească, binecuvintează dezbaterile acestui congrès.

Şi publicul românească, fruntaşi ai vieţii publice ardelene, luptători ai românismului din Ardeal, salută cu toţii congresul studenţilor creştini din întreagă ţara. Se bucură reprezentanţii bisericii, pentrucă studenţimea nu'şi uită de strămoşeasca datină de-a începe orice lucrare cerând binecuvântarea Celui de Sus, se bucură Românii orădani şi se bucură studenţii celor 2 Academii pentru cinstea ce li-se face Ne bucurăm cu toţii pentru căldura şi dragostea frăţească cu care am fost primiţi în centrul graniţei de Vest, cei peste 3000 studenţi şi 1000 studente.

Peste tot aceeaş însufleţire.

Şi slujba divină dela cele 2 biserici, manifestaţia dela statuia Regelui Ferdinand, unde un jurământ solem se închcie pentru păstrarea graniţelor, precum şi şedinţa festivă, toate decurg în cea mai caldă şi liniştită atmosferă.

Iar la sfârşitul şedinţei festive, aplauzele nesfârşite şi strigăte de bucurie, ratifică alegerea preşedinţilor de onoare ai congresului, în persoana d-lor profesori universitari: *A. C. Cuza* şi *I. C. Cătuneanu.*

Urmează desbaterile.

1. Preşed. U. N. S. C. R. face un scurt raport asupra activităţii pentru anul trecut. Arată că din punctele moţiunii votate în congresul de anul trecut dela Iaşi, nu s'a soluţionat nici unul, iar cât priveşte chestiunea lui „Numerus clausus“ guvernul nici nu vrea să o ia în discuţie.

2. Al doilea raport este *„Numerus clausus“*, pentru care s'a inceput şi s'a dus 5 ani de zile lupta studenţească.

Raportorul Centrului studenţesc Iaşi după'ce face un istoric al mişcărilor dela 1922 expune această chestiune clar şi documentat, evidenţiind necesitatea întroducerii acestui principiu salvator pentru cultura şi naţionalitatea română. Cifrele cari ne înfăţişează realitatea, sunt îngrijorătoare. Aceeaş situaţie de plâns în Maramureş. în Bucovina ca şi în Basarabia. Peste tot numărul Jidanilor este mult mai mare decât înainte de nefastul tratat dela Versailles, când ni-s'a impus împământenirea Jidanilor.

Şi calda seninătate a congresiştilor se transformă într'o întunecată tristeţă, feţele se posomoresc şi se crispează. Studenţii congresişti sunt convinşi de legitimitatea luptei şi sunt hotărâţi să meargă înainte.

3. Urmează a treia chestiune: *„Orientarea politică a studenţimei“*. E cea mai gingaşe şi dă loc la discuţii cari durează o zi întreagă.

Căci, mişcarea în ultimii doi ani a suferit o lâncezeală, dealtfel explicabilă

© BCU CLUJ

pentru cei cari cunosc geneza şi istoricul ei.

Prin sciziunea acelei organizaţii antisemite care îşi are înscris în programul ei doleanţele studenţeşti, studenţimea se divizează în tabere adverse.

Deaceea se căuta soluţia restabilirei unităţii studenţimei şi după aproape 10 ore de discuţii agitate s'a ajuns la următoarele hotărâri, votată cu unanimitate:

„Organizaţiile studenţeşti, nu vor putea face politică de partid sau de grupare politică, ele sunt însă datoare a duce o acţiune energică de nationalism integral cu prim caracter antisemit, chiar dacă prin aceasta merg paralel cu vre-o grupare politică antisemită.

„2. *Studentul ca cetăţean are datoria să sprijine acele organizaţiuni naţionaliste cari au înscris în programul lor revendicările cprinse în moţiunea dela 10 Dec. 1922.*

„3. *Toţi luptătorii în mişcarea studenţească au obligaţia morală de-a acţiona în una din organizaţiile naţionaliste cari luptă pentru ideea naţională în general şi pentru soluţionarea problemei jidoveşti.*

„4. Studenţimea română creştină va depune toată sforţările necesare pe lângă organizaţiile politice cu program naţionalist antisemit ca în timpul cel mai scurt să se **unească,** în caz când unirea nu va putea fi înfăptuită până la 1 Octomvrie 1928, Congresul hotăreşte de a nu permite reprezentanţilor studenţimei să facă parte din nici o organizaţie naţionalistă. (Aplauze îndelungate)."

4. Urmează *„Orientarea religioasă a studenţimii"*. Raportorul arată superioritatea religiei lui Christos faţă de celelalte religii şi mai ales faţă de religia satanică a neamului lui Iuda. Propune soluţii pentru combaterea diferitelor secte cari sapă la temelia religiei şi bisericei noastre, cerând intervenţia energică a guvernelor în această chestiune.

5. Dl *Ivan,* preşed. centr. stud. Cluj, citeşte raportul asupra *„orientării social culturale a studenţimei"*. Cu o logică impecabilă şi o bogăţie de argumete arată toate mijloacele de cari se va servi studenţimea în lupta pentru a răspândi cultura. Pentru educarea studenţimei, preconizează „cercurile de studii", cari vor trebui înfiinţate în fiecare centru universitar, pentrucă „de pregătirea studentului de azi atârnă viitorul României de mâine".

6. Raportorul *„Orientării profesionale a studenţimei"* arată că studentul eşit din Universitate rămâne neajutat de nimeni, nedeschizându-i-se un câmp de activitate mai larg. Raportul se primeşte.

7. Reprezentantul soc. „Macedo-română" relevă situaţia aspră în care trăeşte elementul românesc rămas în afara graniţelor ţării şi cere guvernului ca să aplice acelaş tratament minorităţilor dela noi. La sfârşit, plin de emoţie, îşi exprimă credinţa nestrămutată că vom ajunge ziua când şi cei rămaşi afară vor fi sub scutul aceleiaşi ţări.

8. Dl *Tudosie Popescu,* figură care ne reaminteşte pe vechii plăeşi ai Moldovei, tratează *„Colonizările la graniţă"* arătând că guvernele n'au dus o politică de românizare a graniţelor. Propune o serie de măsuri practice, dovedind că este un adânc cunoscător al acestei chestiuni.

9. Raportorul chestiunii *„Ţinuturile oropsite"* se ocupă cu starea locuitorilor din Munţii Apuseni şi Maramureş, arătând cu date precise situaţia de netolerat a acestor ţinuturi căzute în ghiarele neamului lui Iuda. Guvernele ţării nu s'au ocupat de aceste ţinuturi şi au favorizat elementul jidovesc în dauna celui românesc.

10. Dl Medrea tratând „Acţiunea lui Rothermere şi chestiunea optanţilor Unguri", într'un raport care entuziasmează întreagă sala, arată cu argumente de nerăsturnat dreptatea cauzei româneşti spunând Ungurilor: „Veniţi, căci deasupra movilelor dela graniţă vom înfige crucile voastre!" Intreagă sala aplaudă în picioare.

La sfârşit, Preşedintele rezumă mai multe chestiuni propunând soluţii şi la ora 10 din noapte se închide congresul în cea mai entuziastă atmosferă.

ION DP.

Intr'o chestiune personală

La articolul apărut în No. 21 al revistei „Infrăţirea Românească" semnat de un domn anonim: Iuon Bujor; primim spre publicare cele ce urmează dela domnul dr. Stefan Oniga pretor Aiud.

„Cetind articolul de mai sus plin de cinism şi ură la adresa persoanei mele, şi considerând faptul, că autorul lui probabil o figură inconştientă şi un om nenorocit, care din motive sociale n'a îndrăznit a lua răspunderea scrisului sau infam — ci s'a ascuns sub haina anonimatului.

Articolul din chestiune îl consider şi voi documenta cu date autentice, că e un basm infam şi izvorât dintr'un creer bolnav şi o minte perversă, plin de ură şi răutate, care se uscă de câte ori vede pe deaproapele său, că are o rază de bucurie pe faţă, ori că se bucură de o fărimitură de pâne pe care i-a dat-o bunul Dumnezeu. Locul acestor fel de oameni de bună seamă nu e de-a pângări coloanele unui ziar cu răspundere şi serios, ci trebuie aduşi la rezon, la lumină; pentruca a doua oară să nu-şi mai încerce norocul prin întunerecul şi sub ascunzişul anonimatului.

Autorul anonim, începe cu descrierea situaţiei economice şi geografice a comunei Ocnişoara prezentând'o ca şi cum ar fi cea mai săracă şi nenorocită comună din jud. Alba-Iulia.

Continuă cu vânzarea moşici, care este cea mai importantă chestiune, apoi mă acuză că: *a)* în fiecare an am întocmit noui tablouri de împroprietărire;

b) că am incassat 400 Lei pro jug. spese de intabulare;

c) că am retăcut o sumă fantastică din preţul de cumpărare;

d) că sunt cumpărători care nu cunosc pe vânzători;

e) că iscălitura de pe contract a lui Popa Todor ar fi schimbată şi falsă;

f) că aş fi corectat preţurile din contract după ce acelea au fost întabulate în cartea funduară;

g) şi că aş fi un adevărat tiran peste populaţiunea ce administrez. Iar la urmă autorul anonim îşi exprimă nădejdea că Judecătoria de Instructie va face dreptate.

Despre autorul anonim îmi vine a crede, că ori e un minor, deci dânsul crede că nu are răspundere, ori e un major, dar cu mintea de minor, deci la orice caz se crede iresponsabil.

Pentru a evidenţia mai bine răspunsul meu îl voi grupa în aceiaşi ordine în care au fost înşirate capetele de acuză în corespondenţă. Situaţia reală a comunei Ocnişoara este următoarea: Are 594 suflete curat româneşti. Inainte de împroprietărire Ocnişoara avea 1489 jug. şi 1241 st. iar după reforma agrară avea un plus de 602 jug. şi 19 st. de pământ de calitate mijlocie, iar parte foarte fertilă.

Referitor la vânzarea de moşii, anonimul trece sub tăcere, vânzările de mii de jugăre făcute de către minoritari, cu câte 35—40 de mii Lei jug. cat., şi se împedecă de moşia văd. Kemeny vândută de mine cu 2—4000 Lei. Ca şi când parcelarea pământului ar fi un monopol al minoritarilor.

Cei 70—80 cumpărători, din moşia numită, sunt foarte mulţumiţi cu târgul făcut — ba ce e mai mult, regretă că n'au cumpărat mai mult pământ. Pentru ştiinţa celor interesaţi, afirm, că tablorile de împroprietărire se întocmesc de judecătoria de ocol, iar nu

© BCU CLUJ

de organele administrative — după cum caută să mistifice autorul.

E drept că pentru munca mea cinstită am încassat şi o remuneraţie cuvenită, lucru pe care îl voi face şi în viitor.

Referitor la retăcerea unei sume fantastice din preţul de cumpărare, răspund că spesele de facerea contractului, de măsurarea pământului, de pertractare în faţa notarului public şi alte taxe şi accisuri neformând dreptul proprietarilor, nu s'au putut îngloba în preţul de cumpărare. Aceia care au cumpărat pământ, au ştiut de acest lucru şi nu au ridicat vre-o excepţiune. Afirmaţiunile din punctele d, e, şi f, de mai sus ale autorului anonim sunt lipsite de orice temei de drept. Iar dacă acel ce le-a formulat ar cunoaşte consecinţele legale ale unor acuzaţiuni neîntemeiate, n'ar fi riscat să se aventureze în astfel de afirmaţiuni.

Pentru ca atât autorul anonim, cât şi marele public, să se poată convinge cât sunt de tiran cu populaţiunea ce o administrez, cer o anchetă compusă din cei mai de frunte bărbaţi ai judeţului, care să'mi cerceteze activitatea mea publică oficioasă, din 1919 până astăzi.

Mai departe răspund, că Justiţia prin hotărârea No. 40 ş'a spus cuvântul clasând denunţul făcut contra mea, ca neîntemeiat pentru a fi urmărit. Deasemenea ş'au spus cuvântul şi autorităţile administrative până la Ministerul de Interne, iar foile cvalificative despre activitatea mea, dela preluarea imperiului până azi — formează un titlu de mândrie pentru mine.

Iar ce priveşte observările de încheiere făcute de N. R. în completă necunoştinţă de cauză, răspund. Recomand D-lor din Redacţie să binevoiască a cunoaşte mai întâi indivizii despre care scriu, atunci desigur nu ar ti târâte coloanele ziarului „Infrăţirea Românească" care e propovăduitorul cel mai autorizat al naţionalizmului sfânt pe pământul ţărei româneşti — în o mocirlă de minciuni şi personalităţi — urâtă —, ceia ce cred, că nu cadrează cu programul ideal, al acestui ziar de propagandă.

S'a încercat a se întuneca lumina şi adevărul: m'am nizuit să tind spre lumină şi adevăr, că întru cât mi-a succes aceasta, rog să o judece cetitorii imparţiali şi obiectivi.

Primiţi vă rog, Dle Director

distinsele mele consideraţiuni

ss. Dr. STEFAN ONIGA
pretor.

Aiud, la 7 Sept. 1927.

Inconştienţă românească şi perfidie iudaică

Citim în ziarul „Patria" din 26 Noembre 1927, No. 143, următoarea notiţă: Ministerul de Interne aprobă funcţionarea unei Loji masonice „Infrăţirea neamului" la Cluj, sub conducerea d-lui Inginer Vasile Roată.

Aşa sună scurta notiţă. Titularul Ministerului de Interne şi dl Inginer Roată cred că au iniţiat o faptă bună! Bieţii oameni! cum se mai înşală! Cum îi duc Jidanii de nas cu expresia răsunătoare a titlului! Ei cred că dacă se pronunţă cuvântul creştinesc de *înfrăţire* şi se mai adaugă şi substantivul atât de cuprinzător şi scump nouă tuturora: *neam,* opera patriotică de consolidare, de contopire a tuturor energiilor şi bunăvoinţelor româneşti s'a săvârşit! Cum puteţi, Domnii mei, să fiţi aşa de naivi?

Francmasoneria ori-cât s'ar numi de *naţională,* este prin esenţă, prin doctrină, prin ultimă tendinţă *totdeauna internaţională* şi în aceasta ultimă expresie, singură hotărâtoare, este totdeauna *condusă de Jidani.*

Domnule Inginer Roată, presupun că eşti de bună credinţă şi că nu ştii în ce viespar de hipocrizie şi duşmănire a tot ce este ordine şi creştinism ai căzut, şi de aceia ţin să te luminez. Citeşte te rog broşura lui *Erich Luddendorf,* intitulată *„Vernichtung der Freimaurerei durch Enthüllung ihrer Geheimnisse"* (Nimicirea francmasoneriei prin destăinuirea secretelor ei) apărută la München în acest an, 1927, şi te vei convinge cum toate lojile masonice din Germania, cari se dau drept *naţionale* şi chiar *naţionaliste,* sînt puse în adevărată lumină, de marele general al războiului mondial, arătând că toate sînt conduse de sus, unde nu văd toţi muritorii, numai şi numai de Jidani; te vei convinge, domnul meu, că bieţii creştini cari figurează ca membri sînt simple *păpuşi* în mâinile conducătorilor semiţi cari trag sforile numai pentru promovarea intereselor lor.

Orice Român luminat are datoria de a citi acest studiu înainte de a păşi în secta francmasonilor.

Nu ţin să conving despre adevărul celor spuse pe dl I. G. Duca, actualul ministru de interne, pentrcă D-sa chiar dacă ar cunoaşte rolul disolvant, şi adânc primejdios al Francmasoneriei, încă nu ar fi lucrat altfel, pentrucă este un *politician jidovit.* Dacă ar fi om politic şi nu politician, dacă ar voi să conducă drept şi bine înfruntând piedicele ce-i stau în cale, în loc să se strecoare printre greutăţi făcând concesiuni păgubitoare, actualul Ministru de Interne ar fi însărcinat pe unul din numeroşii săi secretari să-i facă un raport asupra motivelor pentru cari Mussolini a intrat în luptă cu francmasoneria.

Acest simplu fapt ar fi trebuit să-i dea de gândit, dacă este om întreg. Dar este un simplu politician, care vrea să guverneze comod, supunându-se injoncţiunilor jidoveşti.

AUDAX

Noi şi ungurii faţă de Jidani

In chestiunea proectului de lege privitor la cultul mazaic

In vreme ce manifestările studenţilor maghiari dela toate 4 universităţi din Ungaria contra intenţiunei guvernului Bethlen de a modifica legiuirea lui „Numerus Clausus", au avut un strălucit ecou de trezirea ungurilor din nou din nepăsare faţă de jidani, impunând menţinerea legiuirei lui „Numerus Clausus" care permite numai un număr strict limitat frecventarea studenţilor jidani la cursuri universitare şi anume: „un student jidan la 36 studenţi creştini", după ziarul maghiar din Budapesta „Esti Kurir" No. 247 anul 1927; la universităţile noastre nu numai că aproape e invers, dar ce e mai grav guvernul Brătianu prepară acum o nouă legiferare a cultului ebraic, în plin detriment cultului nostru religios, invocând ca pretext intenţiunea de a aplana existentul conflict pe baze de dogme religioase dintre jidanii neologi şi ortodoxi, ca şi cum poporul român ar fi obligat a-şi oferi spatele pentru aplanarea de conflicte între vagabonzii Lumei, ce graţie imbecilităţii pretinşilor noştri conducători de Stat aşezându-se în mijlocul nostru ne au acaparat aproape toate izvoarele de existenţă şi rezistenţă naţională, robindune economiceşte şi considerându-ne de străini în propria noastră ţară.

Iată unde ne-a adus partidele politice jidănite prin însăşi existenţa lor, numai şi numai din cauza nepăsărei, toleranţei şi indulgenţei noastre. Şi pentruca paharul batjocurei să fie plin guvernul Brătianu, este pe cale de a ne pune pe spinare noui impozite prin proectul de lege al cultului ebraic. Ba mai mult, luând din destul de slăbuţul nostru cult faţă de bisercile noastre şi dând cultului ebraic. Cu alte cuvinte guvernul actual va scade din bugetul bisercilor româneşti şi va adauge acest scăzământ la bugetul cultului religios

© BCU CLUJ

ebraic, pentruca apoi jidanii la rândul lor, cu acești bani să poată susține,— nu cultul lor religios precum afirmă ei ci sectele internaționale, ale căror rătăciri le propagă în țară, introducând dihonia religioasă în mijlocul nostru, cu scopul de a dărâma cu un ceas mai de vreme sfânta noastră biserică.

In virtutea cărui drept, și pe baza cărei autorități morale lucrează guvernul Brătianu la proectul de lege a cultului ebraic? Cultului minoritarilor?

Noi, toți românii conștienți de sfânta noastră cauză pur românească, ne ridicăm împotriva acestui proect de lege menit a știrbi din țăria și prestigiul bisericilor și culturilor noastre religioase cu scopul ascuns al jidanilor de a-și fortifica templele și sinagogele lor din România, sub înșălătoarea firmă politică că interesele neamului și țării cer ca conflictul dintre jidanii neologi și ortodoxi să fie aplanat.

Niciodată nu vom îngădui ca și pe viitor templele și sinagogele jidanilor din Ardeal și Bucovina, în număr de 1347, să fie alimentate din banii românilor în vreme ce bisericile noastre românești din Ardeal și Bucovina sunt neglijate, foarte multe în stare de plâns iar preoții și învățătorii nostri plătiți cu salarii de batjocură.

Templele și sinagogele jidanilor ortodoxi din Ardeal și Bucovina find recunoscute de către guvernele de tristă memorie din Budapesta și Viena ca autonome și de automenținere, — fapt care azi în urma atitudinei jidanilor aceștia în noua lor patrie este contestabil din toate punctele de vedere de drept, — nu pot fi sprijinite din nici un punct de vedere, nici materialmente nici moralmente de către noi românii. Dimpotrivă noi avem toată datoria de a refuza orice sprijin și a lucra într'acolo ca ele să fie sacrificate dispariținei progresive, dacă nu avem țăria sufletească de a ridica pumnul și fruntea, contra guvernului silinduși a nu legifera nimic împotriva intereselor vitale a neamului și țării și spre binele și folosul jidanilor.

Dr. ROMULUS DAMIAN

Dela Românii din America

Reproducem din ziarul „Românul" care apare în Jungstown, Ohio și ne vine pentru schimb la redacție, următorul apel al Românilor din America adresat dlui Prim-Ministru Vintilă Brătianu:

Excelență,

Departe de țara natală, în centrele industriale ale Statelor Unite ale Americei de Nord, un număr considerabil de Români transilvăneni au fost dați afară din fabrici, pe motiv că sunt bătrâni, și azi sufăr în cea mai înfricoșată mizerie.

Din cauza împrejurărilor vitrege și a neprevederei acești oameni n'au economii și astăzi n'au cu ce merge acasă, unde îi atrage nostalgia de glie.

Acasă n'au rude apropiate cari să le vină în ajutor.

Ecelență! A-i lăsa aici în voia soartei nu este spre onoarea țării și neamului căreia aparțin și nici umanitar.

Ne facem interpetul lor a vă ruga se dispuneți trimiterea unui vapor al Statului într'un port american care să ducă pe acești nenorociți în țară.

Altă soluție pentru salvarea lor și a demnității țării nu este în perspectivă.

Am rugat și Legația Română din Washington să intervină pe lângă Guvernul României pentru repatriarea acestor Români.

Primiți, Vă rugăm, Ecelență asigurarea dinstinsei noastre considerațiuni.

C. R. Pascu, redactorul ziarului „Românul".

John T. Porea, președintele corporației „Românul".

Vasile Urs, administratorul ziarului „Românul".

Rugarea de mai sus s'a trimis și prin scrisoare recomandată.

Din străduințele noastre de organizare

Aducem la cunoștința tuturor organizațiunilor L. A. N. C., că în înțelesul Legei Electorale publicată în Monitorul Oficial No. 71—926, până la 31 Dec. 1927 se fac întregirile listelor electorale conf. art. 15 din numita Lege. In decursul lunei Ianuarie 1928, aceste liste vor fi expuse spre vedere publică la primării, iar cei nedreptățiți vor putea face apel, contestații la Jud. de Ocol căreia aparțin. După 31 Ianuarie 1928 listele rămân definitive până în luna Decembrie 1928.

Invităm prin această circulară pe toți Domnii Președinți ai organizațiunilor noastre să binevoiască a se interesa cu tot dinadinsul și fără întârziere, ca toți membrii și aderenții L. A. N. C. — trecuți de 21 ani — să fie luați în listele electorale pentru 1928.

In rapoartele organizațiunilor se va menționa într'un punct aparte, activitatea desfășurată pentru întregirea listelor electorale pe 1928.

Rugăm Onor. Redacții ale ziarelor și publicațiunilor L. A. N. C. să binevoiască a reproduce această circulară.

*

La Arad s'au întrunit foștii candidați ligiști la Cameră în campania electorală din Iulie 1927, în frunte cu dl dr Benea, sub președinția dlui profesor I. C. Cătuncanu, în ziua de 4 Dec. și s'a hotărât intensificarea propagandei L. A. N. C. împărțindu-se județul în sectoare, pentruca fiecare din luptători să poată lucra mai temeinic și cu proprie răspundere în sectorul ce și-a ales.

Ca urmare a propagandei: se vor organiza în fiecare comună comitete locale, având în frunte un prezident, conform Statutelor, care prezident va servi ca agent de legătură între comuna respectivă și conducerea județeană. In urma consfătuirii dela 4 Decemvrie, vor fi convocați la Arad în ziua de 18 Dec. toți fruntașii luptători din județ sub președinția dlui dr Dionisie Benea. Cititorii noștri vor afla despre hotărârile luate, mai amănunțit, în gazeta săptămânală a organizației L. A N. C. din județul Arad, în *„Voința Poporului"* care nu ar trebui să lipsească din casa nici unui bun Român.

In modul mai sus indicat, trebuie să procedeze președinții de județe ai organizației L. A. N. C. în toată țara, pentruca evenimentele politice, în curs de rapidă desfășurare, să ne găsească pregătiți.

Cred că ne omoară cu tăcerea. In ziua de 4 Dec. dl I. C. Cătuneanu, profesor la Universitatea din Cluj a ținut în Palatul Cultural din Arad, sub auspiciile „Astrei" de al cărui președinte, dl Teodor Botiș, a fost invitat, o conferință despre *Francmasonerie,* desvoltând cu documente incontestabile caracterul adânc disolvant și revoluționar al acestei secte secrete precum conducerea ei din umbră de către Jidani. Toți intelectualii Aradului, afară de politicianii nărăviți în rele și jidoviți, au asistat la interesanta conferință. P. S. S. Episcopul Aradului dr Comșia a binevoit a onora pe conferențiar și asistența cu prezența sa. Despre acest fapt nu a apărut nici un cuvânt de simplă informație în marile noastre ziare cotidiane. Cred conducătorii acelor gazete, cari pretind că-și informează bine cititorii, că ne omoară cu tăcerea! Vă înșelați Domnilor, propaganda își urmează cursul și străbate tot mai adânc în conștiința românească.

© BCU CLUJ

INFORMAŢIUNI

Aflăm din ziarul „Patria" din Cluj, numărul de 1 Dec. că alături de deputatul liberal şi profesorul universitar dela Bucureşti, dl *Mircea Djuvara*, figurează ca apărător al Jidanului Groedel în procesul contra Maramureşenilor şi fostul secretar general al L. A. N. C., dl *Valeriu Roman*. Acest domn când a ieşit din Ligă, pentrucă nu s'a ales deputat, şi a trecut în partidul liberal, ca să-şi mascheze felonia spunea în toate părţile că va susţine în mijlocul noului cămin politic mai departe ideile L. A. N. C. Iată, D-le cititor, cum le susţine!

S'a înhămat din greu la carul intereselor jidoveşti luptând să distrugă ultimul fort de rezistenţă al neamului din care se trage; s'a înhămat cu o desăvârşită servilitate la carul partidului liberal spre a apăra în faţa Inaltei Curţi de Casaţie şi a întregii opinii româneşti ticăloşiile aceluia care a intrat în istoria partidului liberal sub numele Constantinescu-Porcu. Iată-l pe Dl Valeriu Roman, care în primăvara anului 1926 cerea în întrunirile din judeţul Someş să tragă oricine cu revolverul în el, dacă toată viaţa lui va schimba o iotă din ce spune; iată-l pe acest domn, după un an jumătate, în Decembre 1927, slujind ca preot smerit la altarul memoriei lui Constantinescu-Porcu.

Iată Domnule cititor cam ce fel de oameni voesc să moralizeze viaţă noastră publică. Specimene de acestea vor veni să-ţi ceară votul, ca mari patrioţi şi oameni de caracter, la alegerile generale, în numele partidului care a nenorocit pe Moţi şi Maramureşeni cu prilejul aplicării reformei agrare. Sperăm că alegătorii de asta dată vor şti cum să-i trateze.

*

La Câmpu-Lung (Muscel) apare o foaie antisemită numită „Idealul Nostru" care a avut buna ideie să informeze publicul românesc, despre măsurile curajoase şi patriotice luate de guvernul polon contra Jidanilor în aşa măsură, încât paraziţii sunt nevoiţi să plece. Ar fi bine ca guvernul nostru, fricos şi jidovit, să ia cunoştinţa ce fac vecinii; iar publicul românesc mulţumeşte ziarului „Idealul Nostru" pentru preţioasele informaţiuni.

*

Salutăm cu bucurie şi încredere reapariţia „Cuvântului studenţesc" din Bucureşti, pentrucă constatăm că nu face diplomaţie în chestiunea jidovească, ci spune adevărul crud şi trist aşa cum trebue să-l vadă şi să-l denunţe orice bun Român. Să se ferească tinerii dela preţioasa gezetă de amestecul dizolvant al partidelor politice zise de guvernământ, toate în strânsă complicitate cu Jidanii. Dându-le acest sfat, le dorim muncă rodnică şi dovada independenţii de caracter.

*

Pentru cei ce se informează de mersul băncii *Apărarea Naţională*, Bucureşti str. Regală No. 18, publicăm mai jos următoarea corespondenţă.

Bucureşti, 24 Noembrie 1927.
No. 1220 str. Regală No. 18

Domnului
Profesor I. C. Cătuneanu
membru în Consiliul de Administraţie
Cluj
str. G. Coşbuc No. 3

Referindu-mă la scrisoarea ce mi-aţi adresat cu privire la mersul băncei noastre, am onoarea a vă informa că situaţiunea aşa cum se prezintă astăzi, este cât se poate de mulţumitoare, faţă de posibilităţile de progres, pe care banca le-a avut până în prezent.

Banca a început operaţiunile la 12 Noembrie 1926, astfel încât anul acesta încheie primul bilanţ pe un an social întreg.

S'au distribuit tuturor acţionarilor certificatele provizori, cu două cupoane de dividend. Primul cupon se va plăti în cursul lunei Martie 1928.

Anul viitor, credem că certificatele provizorii le vom putea înlocui cu titluri definitive. Intârzierea este cauzată numai din motive de ecnomie şi nu are nici o importanţă pentru acţionari, întrucât certificatele provizorii au aceeaşi valabilitate ca şi titlurile definitive.

Operaţiunile băncei sunt conduse efectiv de un Comitet de Direcţiune, compus din 5 membri ai Consiliului de Administraţie.

Rugându-vă să binevoiţi a lua notă de toate acestea, vă rog a primi asigurarea deosebitei mele stime şi consideraţiuni, împreună cu dorinţa de a participa şi Dv. efectiv în viitor la conducerea operaţiunilor băncei, în al cărui Consiliul de Administraţie figuraţi, având astfel posibilitatea ca personal să aveţi cunoştinţă de mersul acestor operaţiuni.

Preşed. Consiliului de Administraţie
GENERAL Dr. MACRIDESCU
Preşedintele Regionalei „Unirea"
L. A. N. C. Focşani.

*

Calcule de politicieni şi sufletul studenţimei. Politicianii credeau că în congresul dela Oradea vor isbucni neînţelegeri între studenţi pe tema antisemită şi că se vor despărţi în două tabere, nimicindu-se între ele. S'a întâmplat tocmai contrariul: studenţimea într'un glas impunător hotărât şi entuziast a declarat solemn că *este* şi *rămâne* fundamental *antisemită*. Dlor politicieni, înbătrâniţi în şiretlicuri şi calcule meschine, vi s'a dat prilejul să meditaţi şi să încercaţi a vă revizui metodele.

*

Răspunsul d-lui Protopop senator naţional-ţărănisit, Dr. Steţiu, din Maramureş în chestiunea ridicată de dl Filipciuc, relativă la procesul Maramureşenilor cu Jidanul *Groedel*, acest răspuns într'o chestiune personală îl vom publica în numărul viitor.

*

Autoritate morală la liberali! Aflăm din ziare că guvernul voind să-şi mai schimbe miniştri, s'ar lua în consideraţie persoana dlui Mircea Djuvara, ca viitor ministru. Amintim cititorilor nostri că acest ministeriabil a apărat pe Jidanul *Groedel*, vampirul Maramureşului, în contra obştiilor româneşti, constituite în composesorate de mai multe secole. Nu-i facem onoarea să întrebăm pe ministeriabilul liberal, dar întrebăm pe bunii Români: oare acest avocat — slugă la Jidani, cu ce autoritate morală va îndrăsni să vorbească de interese naţionale, ca ministru, când a luptat contra celor mai legitime interese naţionale în afacerea Groedel? Iată pe cine ridică la înalte demnităţi partidul zis „naţional-liberal"!

*

Aducem la cunoştinţa celor 4000 de abonaţi ai noştri apariţia publicaţiunii „Ecoul Vâlcei" în comuna Păuşeşti-Otăsău (jud. Vâlcea), scrisă cu multă inimă în spirit naţionalist şi creştin, căutând să deschidă ochii populaţiei dela ţară asupra pericolului jidovesc, care ameninţă şi Oltenia. Dorim noului confrate viaţă lungă şi spor în ogorul naţiei noastre.

*

„Tribuna Românilor Transnistrieni" care apare la Chişinău str. Iaşilor No. 5, să primească mulţumirile noastre pentru numărul 2 sosit la redacţie, apărut cu un material atât de bogat şi românesc simţit. Pentru popularizarea celor două broşuri, îi stăm la dispoziţie, dacă va fi nevoie de mai multe exemplare, convinşi fiind că servim interesele aceluiaşi neam românesc, pentru a cărui propăşire, luminare şi apărare de năvala Iudaismului cotropitor luptă cu atâta hotărâre şi dezinteresare sora noastră dela Chişinău.

„Infrăţirea Românească".

© BCU CLUJ